

Huoltovarmuuskeskus

Elintarvike- ja vesihuolto osana Suomen huoltovarmuutta

Miika Ilomäki

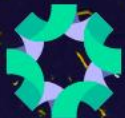
Johtava varautumisasiantuntija, HVK

Sisältö:

- Strategia 2024-2027
- Varautuminen
- Verkostot
- Kärkiprojektit

Huoltovarmuuskeskus
Försörjningsberedskapscentralen
National Emergency Supply Agency

Visio

Iskunkestävä Suomi

Keskeiset ilmiöt toimintaympäristössä

Muutokset turvallisuus-
ympäristössä

Ilmastonmuutos

Vaatimukset kriittiselle
infrastruktuurille

Muutokset sääntely-
ympäristössä

Huoltovarmuuden
taloudelliset edellytykset

Missio

Rakennamme yhdessä kriisinkestävää yhteiskuntaa, jotta myös kriisitilanteissa yhteiskunta toimii ja elämä jatkuu mahdollisimman häiriöttä

Strategiakauden painopistealueet

Energiahuolto

Kuljetukset
ja toimitusketjut

Digitaalinen turvallisuus
ja tiedon huoltovarmuus

Elintarvike-
ja vesihuolto

Tuotantotaloudelliset järjestelyt
vakavan kriisin varalle

Mitä huoltovarmuudella Suomessa tarkoitetaan?

- Huoltovarmuus on
 - **yhteiskunnan varautumista mahdollisiin kriiseihin ja häiriötilanteisiin**
 - **jatkuvuudenhallintaa** turvaamalla elintärkeät toiminnot avainsektoreilla: elintarvikehuollossa, energiahuollossa, logistiikassa, terveydenhuollossa, finanssialalla, teollisuudessa ja digitaalisissa toiminnoissa
 - laaja-alainen, **koko yhteiskunnan kattava toimintamalli**
- Toimivat markkinat ja kilpailukykyinen talous ovat huoltovarmuuden perusta
- Oleellista huoltovarmuustoiminnassa on viranomaisten, elinkeinoelämän ja kansalaisyhteiskunnan yhteistyö

Vaikuttavuutta haetaan kaikilla tasoilla

HUOLTOVARMUUDEN TASO

ESIMERKKEJÄ HUOLTOVARMUUTTA VAHVISTAVASTA TOIMINNASTA

Kansainvälinen

Polttoaineiden yhteisvarastointi pohjoismaissa sekä yhteisvarastoinnin harjoittelu, Itämeren turvallisuuden sekä kansainvälisen logistiikan pullonkaulojen hallinnointi muiden pohjoismaiden kanssa, kansainvälisten tietoliikenneyhteyksien varmentamisen lisääminen

Kansallinen

Huoltovarmuudelle kriittisten harjoitusten järjestäminen (esim. Tieto24), asiantuntevalla näkemyksellä ja vuoropuhelulla osallistuminen lainsäädäntövalmisteluun, kriittisen infrastruktuurin turvaaminen

Alueellinen

Vesihuollon alueellisen varautumisen kehittäminen (esim. talousvesituotannon kokeilu merivedestä) sekä yksityisen sektorin varautuminen (esim. HVO:n ELVAR- toimikunnat, jotka kehittävät elinkeinoelämän varautumista)

Yksilö/kotitalous

Kotitalouksien varautumistason nostaminen (esimerkkinä 72h varautuminen)

Uhat, riskit ja keskinäisriippuvuudet

TERRORISMI

ENERGIAPULA

SÄÄN ÄÄRI-ILMIÖT

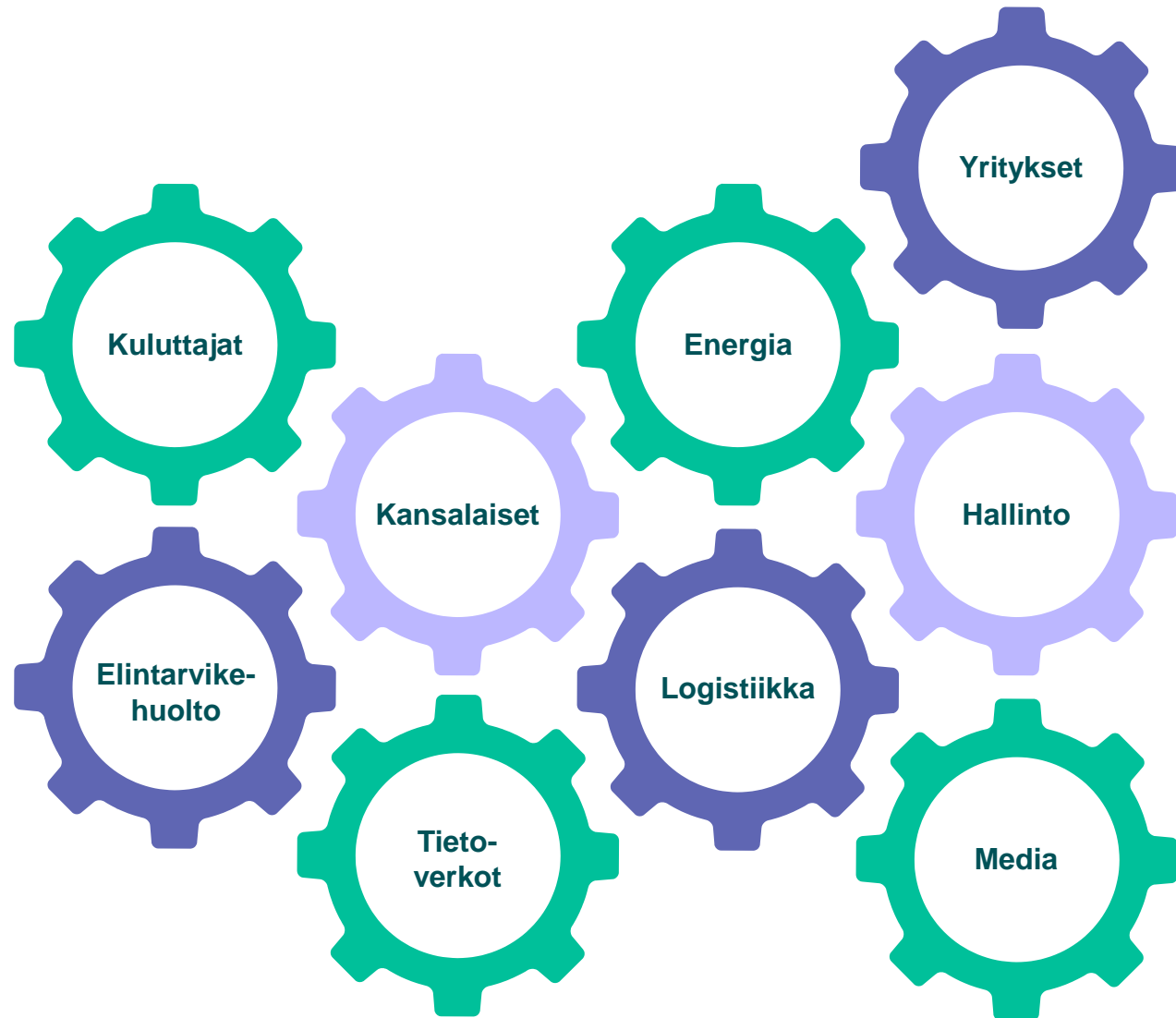
LOGISTIIKAN HÄIRIÖT

VERKKOHYÖKKÄYKSET

TIETOJÄRJESTELMÄUHAT

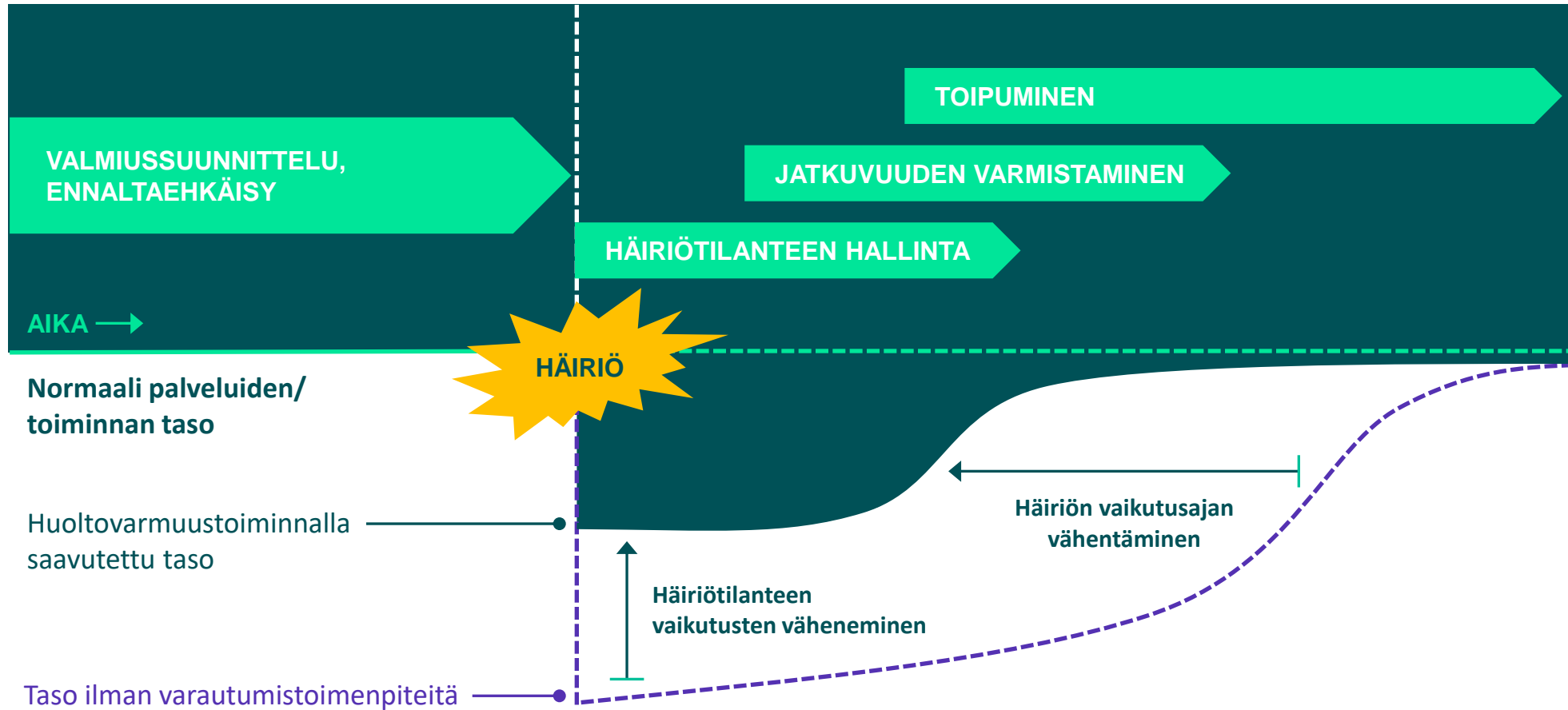
VAARALLISET TARTUNTATAUDIT

SOTILAALLINEN VOIMANKÄYTTÖ

Mitä huoltovarmuudella tavoitellaan?

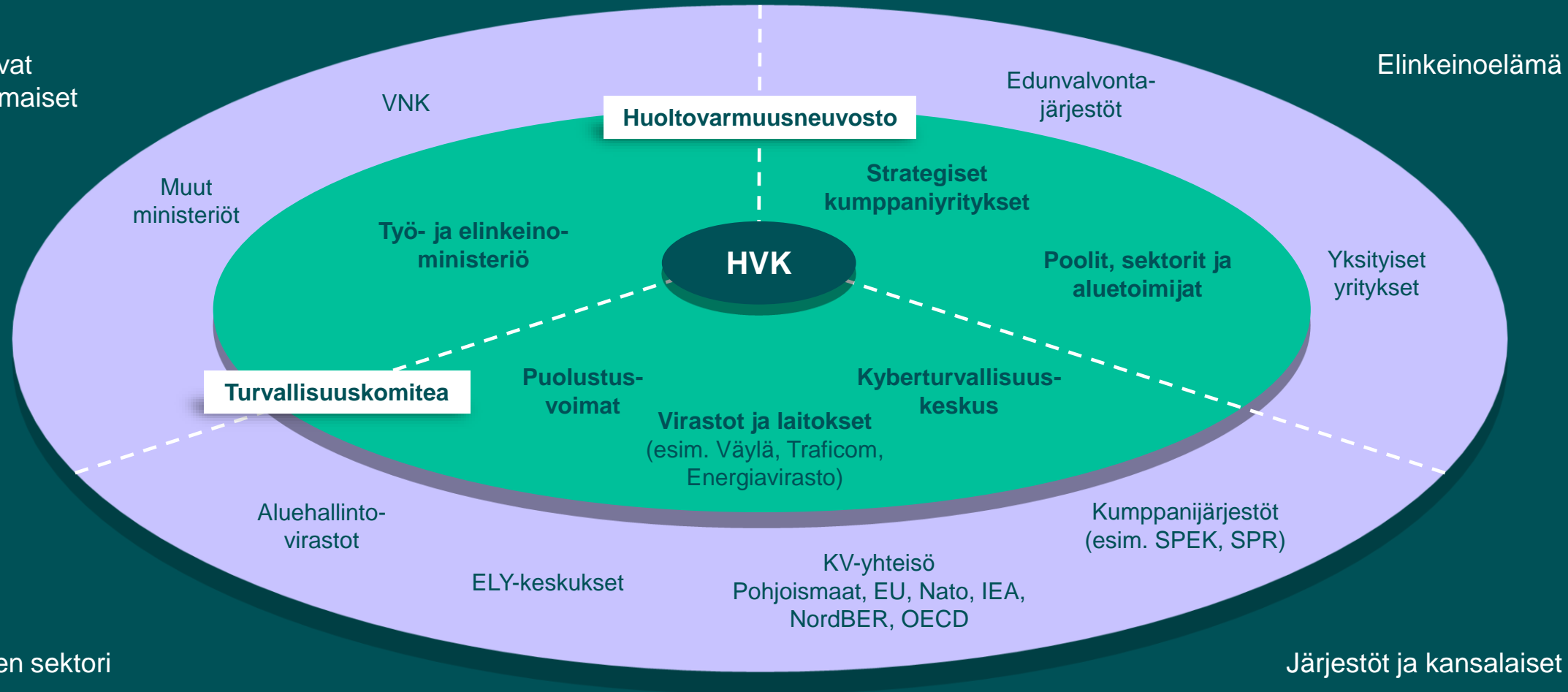

Verkostomainen toimintaympäristö

Ohjaavat
viranomaiset

Elinkeinoelämä

Poolit ja toimikunnat

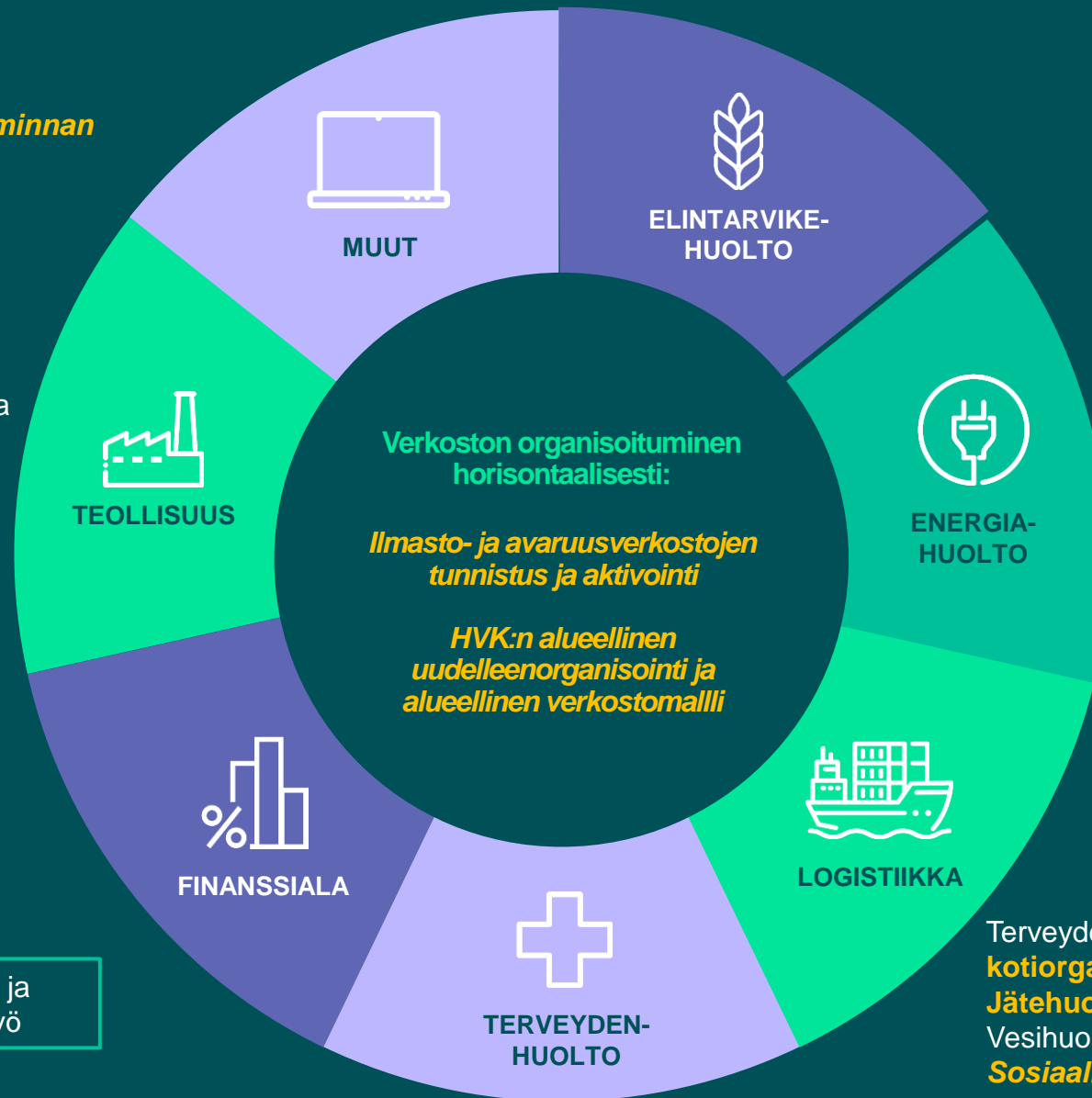
Digipooli
Mediapooli + 4 jaostoa
Yksityisen turvallisuusalan pooli
Kulttuurialan huoltovarmuustoiminnan selvitys

Teollisuuspooli
Kemian pooli
Muovi ja kumipooli
MIL-pooli
Rakennuspooli + 5 aluetoimikuntaa
Metsäpooli
TEVA-toimikunta

Kiinteistöalan huoltovarmuustoiminnan keskustelut aloitettu

Rahoitusalan pooli
Vakuutusalan pooli
Taloushallintopooli

Alueelliset ELVAR-toimikunnat ja alueellinen varautumisyhteistyö

Alkutuotantopooli
Elintarviketeollisuuspooli
Kauppa- ja jakelupooli
Ruokapalvelupooli
KOVA-toimikunta

Kaasupooli
Polttonestepooli
Sähköpooli
Lämpöpooli
+ energiahuoltosektorin aluetoimikunnat (EHO)

Maakuljetuspooli
Ilmakuljetuspooli
Vesikuljetuspooli
Satamapooli

Terveysterveystopooli + 4 jaostoa, **uusi kotiorganisaatio**
Jätehuoltopooli
Vesihuoltopooli
Sosiaalialan huoltovarmuustoiminnan selvitys

Oranssi väri = Vuonna 2023 tehdyt uudistukset ja selvitykset

Materiaalinen varautuminen tärkeää elintarvikehuollossa

- HVK:n materiaalinen varautuminen
 - Varmuusvarastoitu vilja
 - Elintarvikeviljan varastot 6 kk → 9 kk
 - Norja tehnyt päätöksen elintarvikeviljan varmuusvaraston perustamisesta
 - 3 kk käyttöä vastaava määrä, valmista pitäisi olla 2029
 - Alkutuotannon tuotantopanokset
 - Kylvösiemen
 - Panostukset kasvinjalostukseen ja Siemenperunakeskukseen
- Muut: polttoaineet ja lääkkeet

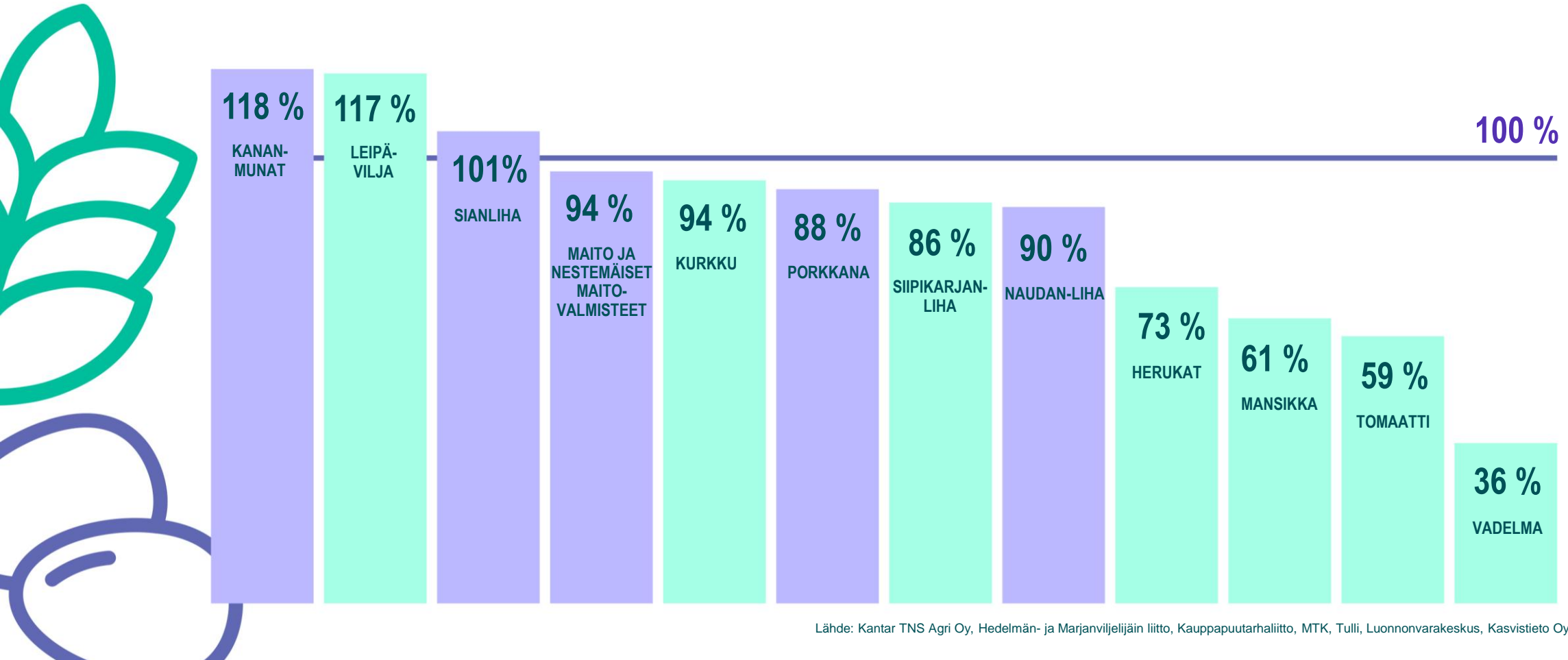
Elintarvikehuollon merkitys yhteiskunnassa

- Huoltovarmuus
 - Elintarvikehuolto on kriittinen toimiala ja sen on toimittava kaikissa olosuhteissa
- Kansantaloudellinen merkitys
 - Vaikutus kansantalouteen, jolloin tärkeä ottaa huomioon koko elintarvikeketjun välitön ja välillinen vaikutus + työllisyys
- Strateginen ja poliittinen merkitys
 - Elintarvikehuolto on energian ohella erittäin voimakas työkalu poliittisten intressien ajamiseksi
 - Elintarviketuotantoon liittyy aina kriittisiä riippuvuuksia, ja ne on syytä hallita
 - Vältettävä liian suuria ja yksipuolisia riippuvuussuhteita ja säilytettävä riittävä hallinta omassa päätäntävällässä
 - Erityisesti elintarviketeollisuuden ja kaupan prosesseissa, mutta myös alkutuotannossa (kotieläintuotanto) korostuu tarve ylläpitää raaka-aineen käsittelyä, jalostusta ja jakelua jatkuvasti toiminnassa (varastointi ei ole juurikaan mahdollista)
 - Logistiikassa yleistä suuret päivittäiset tonnimäärät ja samalla monimutkaiset ja hyvin pienetkin pakkaukset, sekä kylmäketju

Elintarvikeomavaraisuus

Tuotannon %-osuus kulutuksesta 2023

TOIMIVA, Toimintavarma myymälä- ja polttoainejakeluverkosto

- Valtakunnallinen verkosto itsenäiseen toimintaan kykeneviä toimipisteitä
 - n. 300 myymälää
 - n. 120 polttoainejakelupistettä
- Varavoima, varmistetut ICT-, kassa ja maksujärjestelmät, valmius palveluiden tuottamiseen pitkäkestoisestikin
- Turvataan elintarvike- ja polttoainejakelu vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa
 - Tuetaan normaaleja, markkinaehtoisia toimintoja public/private-yhteistyön avulla
- Kansalaisten perustarpeiden täyttymisen varmistaminen, yhteiskunnan toimintakyky ja resilienssi

Vesihuollon varautumisesta

Vesihuolto on välttämättömyyspalvelu ja yhteiskunnan kriittistä infrastruktuuria

- Vesihuolto kriittisen tärkeää paitsi kotitalouksille, myös monille kuntien ja hyvinvointialueiden tärkeille palveluille sekä huoltovarmuuskriittisille toiminnoille
 - Terveysturvallinen talousvesi ja ympäristövaatimukset täyttävä jätevesien käsittely on riippuvaista vesikemikaalien saatavuudesta
- Terveysturvallinen talousvesi ja ympäristövaatimukset täyttävä jätevesien käsittely on riippuvaista vesikemikaalien saatavuudesta
 - Kyky saostaa, alkaloida, suodattaa, desinfioida jne..
 - Vesikemikaalit ovat osa globaalien tuotanto- ja toimitusketjujen ekosysteemiä

Huoltovarmuuskeskus

Fiksua huoltovarmuutta
yhdessä.

Varmuuden
vuoksi.

huoltovarmuuskeskus.fi

varmuudenvuoksi.fi